

** *		
20:11	19:01	י-ם
20:18	19:19	ת"א
20:19	19:20	חיפה
20:16	19:18	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

הרב עדין שטיינזלץ טוב מעט לצדיק

י"ז באב הוא יום ההילולא של הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ).

סיפוריו נדב קפלון: לפני שנים רבות, בתחילת דרכי בתחומי הייעוץ, שאלתי את הרב עדין לדעתו בקשר לשני מקצועות שמרתקים אותי עד היום: עולם הידע האסטרולוגי והפילוסופיה של ההומיאופטיה הקלאסית. הוא השיב לי שיש בחוכמת קדמונינו הרבה התיחסויות משמעותיות לכל מיני ניסיונות של האדם לפענח את מסתרי קיומו, ושכדאי לי להתחיל ללמוד עליהם במקור. כמו כן ציין שכל הניסיונות הללו אכן מעניינים מאד. לא נחה דעתי והפצתי בו לגלות לי: אבל מה אתה חושב על כך באופן אישי?

י"ש בי, למען
האמת, כל כך
מעט אמונה,
שאני מעדיף
לשמור אותה
לדברים
החשובים

"טוב, אז אם באופן אישי, אומר לך בגילוי לב: יש בי, למען האמת, כל כך מעט אמונה, שאני מעדיף לשמור אותה לדברים החשובים"

פגישתנו האחרונה התרחשה בהפתעה, באחת הפעמים האחרונות שבהם צעד עדיין לאטו כשהוא עטוף בטלית בבוקר יום השבת, מביתו שבמושבה הגרמנית עד לבית הכנסת "צמח צדק" שבעיר העתיקה. שם, בשביל המתפתל של מעלה הר ציון, בדיוק מול גשר הסינמטק, הוא עצר לרגע לנוח ואני כמובן עשיתי את אוזני כאפרכסת.

תבין משהו, הוא אמר לי. קראתי עכשיו בניו יורק טיימס שהגורם המרכזי האחראי לא רק לכל מחלות גופנו ונפשנו, אלא גם לרוב צורות ההתנהגות והתגובתיות האוטומטיות שלנו, יסודו בגנטיקה שלנו. 95%, לא פחות, ממי שאנחנו, הוא הסך הכל המצטבר של כל המשך בעמוד הבא

אוצר הפרשה

פרשת עקב – סוד הברכות

יש פירוש על פרשת עקב – פירוש על "מטבע הברכה", משהו כללי, שהרי בכל יום צריך לברך מאה ברכות. כך לומדים מפסוק שגם הוא בפרשת עקב, "ועתה ישראל מה הוי' אלהיך שאל מעמך וגו'", ודורש רבי מאיר "אל תקרי 'מה' אלא 'מאה'" ומכאן ש"חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום". כלומר, חוץ מ-תריג מצוות שיש ליהודי יש גם מאה ברכות.

כתוב ש-תריג בגימטריא אורות והמספר מאה הוא בגימטריא כלים. מכאן נלמד שהברכות הן הכלים למצוות. כל התורה היא אור, מתחילה "וירא אלהים את האור כי טוב", וכדי לעשות כלים לאורות של תריג מצוות צריכים את הברכות. על ידי הברכות שאנחנו מברכים את ה' ממשיכים מלמעלה למטה את עצמותו יתברך, והיות שרש הכלים גבוה משרש האורות – הכלים הם באמת המשכה של העצמות.

כשיש את כל האורות עם הכלים – תריג ועוד מאה – מגיעים כבר ל-713, בגימטריא תשובה. כלומר, סוד התשובה הוא לא רק לקיים תריג מצוות אלא לעשות זאת עם הכלים שלהן. מכאן רמז שמי שפגם ועבר את הדרך, וצריך לעשות תשובה, נפל כי קודם היו לו רק אורות בלי כלים. אורות בלי כלים לא מחזיקים מעמד, כמו אורות דתהו שנופלים ונשברים. עולם התיקון הוא עולם הכלים. כלים עושים דווקא על ידי הברכות, שאנחנו מברכים את ה' מאה פעמים בכל יום. דוד המלך תיקן אמירת מאה ברכות מפני שהיו מתים מאה אנשים בכל יום – מיתה שהיא בסוד שבירת עולם התהו משום שהאורות הם ללא כלים.

למה סוד הברכות שייך לפרשת עקב? למה הזהר כותב בה את כל כוונת הברכות? כי בסוף "ראשון" של עקב כתוב "ואכלת ושבעת וברכת". זו מצות עשה דאורייתא – אחת מ-תריג מצוות היא מצות עשה של ברכת המזון, שהיא המקור בתורה שבכתב לכל ה"מאה ברכות" שחז"ל תקנו לנו. כלומר, יש משהו דווקא בברכת המזון שהיא השרש בתורה של הקשר בין האור והכלי. הקשר בין האור והכלי הוא כמו בין הנשמה והגוף, והוא קורה כאשר "ואכלת ושבעת". ה' נתן לנו את הארץ הטובה והרחבה, "אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו", כדי שיהיה חיבור אמתי בין הרוחניות והגשמיות, בין הנשמה והגוף – זו השלמות. לכן צריך לאכול ולשבוע ולברך – זהו הכלי להכיל את ה"אור כי טוב".

(כ' מנחם-אב תשפ"ג)

אוצר הרמז

שמחה וענוה – גוף ונשמה

ב'גל היומי' כתוב ש"והיה עקב" היינו יחוד של שמחה וענוה – "אין 'והיה' אלא לשון שמחה", זו פרשה שמחה, ו"עקב ענוה יראת הוי". לא כתוב שם, דבר ידוע אצלנו, ש-**שמחה** ו-**ענוה** משלימות ל-**כב** ברבוע. יש הרבה זוגות חשובים שמשלימים ל-**כב** ברבוע (השלמות של **כב** אתוון דאורייתא) – **גוף-נשמה, גלות-גאולה** ועוד ועוד. שאלה ישנה אצלנו – אם שמחה-ענוה הן גוף-נשמה, מי הגוף ומי הנשמה? אנחנו מסבירים שהנשמה היא השמחה – בפנימיות צריך להיות שמח, "והיה" (אותיות שם הוי') – והענוה היא תיקון הגוף. בקבלה ענוה היא בינה-אמא, שרש הכלים ("גרמוהי"). גם שמחה היא אמא, אבל היא הפנימיות-האור של אמא, ואילו ענוה היא ה"גרמוהי" דאמא, שרש הכלים, שרש הגוף.

גם על פי פשט, מה חלק הענוה של האדם? ענוה היא שהאדם מוגבל, גארנישט. יש ארבע מדרגות לתכונות האלה – בטול, ענוה, הכנעה, שפלות – אבל המכנה המשותף, הצד השווה, הוא גארנישט, שהאדם הוא שום דבר. איפה הוא צריך להרגיש כך? בגוף שלו. לשם כך ה' נתן לנו גוף – הגוף הוא הגבול שלנו, במיוחד שהגוף לפעמים לא עובד מאה אחוז כמו שצריך, אז האדם לגמרי נכנס לענוה, מכיר את האפסיות שלו, את הגארנישט שלו.

הכלל הוא שיש נשמה וגוף, שהם שמחה וענוה. גם בזוג גלות-גאולה יש אותו עקרון – הגוף הוא הגלות והנשמה היא הגאולה. (ט"ז מנחם אב פ"א)

אוצר האקטואליה

מדינת שרה אמנו

המדינה החדשה עליה אנחנו מדברים היא-היא 'מדינת ישראל' – מדינה ברוח של ישראל סבא באמת, רוח של "שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל", מדינת שרה אמנו, "גרש את האמה הזאת ואת בנה". אם המדינה איננה כזו בעצם עדיין לא הגענו, לא זכינו, למדינת ישראל. (ט"ו תמוז פ"ו)

המשך מ'אוצר הסיפור':

המטענים הגנטיים שאנחנו נושאים בקרבנו. לכן, זהו החלק הפחות חשוב. החלק החשוב הוא אותם 5% הנותרים שבהם יש לך ולי בחירה חופשית! אז תסתכל כעת שוב, כמה יופי, כמה תורה, כמה מדע, כמה תרבות, כמה שירה ואמנות, הצלחנו לעשות כן עם 5% בלבד! ואתה, דע את אשר לפניך.

(מתוך נפלאות אב פ"ג)

אוצר קצר

שבת נחמו וחמשה עשר באב

אנחנו ביום מאד מיוחד בשנה: קודם כל, זו שבת נחמו – שבת של נחמה אחרי החורבן של תשעה באב. תשעה באב הוא נקודת השפל של השנה, אך תוך כמה ימים מגיעים לשיא העליה של השנה – לחמשה עשר באב, שהשנה חל ביום השבת, שבת נחמו. כתוב ש"לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב..." – בחמשה עשר באב היו בנות ישראל יוצאות לחול-לרקוד בכרמים, הבנים היו עומדים מסביב, והבנות היו אומרות "בחור שא נא עיניך וראה", תבחר לך כלה מתאימה. היום כבר לא עושים את המנהג הזה בשום מקום, אבל זו בהחלט ההשראה של היום. היום יש חוגים שקוראים לחמשה עשר באב 'חג האהבה' – איני מכיר לכך מקור מפורש בתורה, אבל נכון שזהו יום של שידוכים, יום של אהבה.

אם כן, **יש בעצם שתי תכונות שמתאחדות השבת – אהבה, מצד חמשה עשר באב, ונחמה, מצד שבת נחמו**. יש פסוק אחד בכל התנ"ך שמחבר את שתי התכונות האלה. אחרי הפטירה של שרה אמנו כתוב בתורה באריכות גדולה על השידוך של יצחק ורבקה. כתוב בחסידות שזהו השידוך הכי פנימי, 'עצמי' זו המלה, בעם ישראל – לכן ביום של שידוכים מתאים להתבונן בשידוך הזה. יש פרק ארוך, עם 67 פסוקים, בו חוזר פעמיים הסיפור – יש שם שדכן, אליעזר עבד אברהם, שהולך להביא כלה ליצחק, את רבקה. בסיום כתוב "ויבֹאָה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו" – פסוק שמוזכרות בו גם אהבה וגם נחמה (בסמיכות שני הפעלים זה לזה). (ט"ו מנחם אב פ"א)

אוצר הפתגם

לכל אדם הגורל שלו, ואשתו המיוחדת היא גורלו משמים, היא ולא אחרת. "בחיק יוטל את הגורל" רומז ל"אשת חיקך". אל תחרוג ו'תפזול' למקום אחר, אלא התרכז בגורלך הטוב.

(מתוך 'עמודיה שבעה')